1879. I. 31.

NOWE LATO

Z pryncypálnym dniem Imienia JEZUSOWEGO,

Dni święte y świetne máiące;*

Przy Prymicyálney powtóre Ofierze

Wielmożnego, Nayprzewielebnieyszego Iegomosci Księdzá

PIOTRA

ná Łubnie

POŁUBINSKIEGO,

Práłatá y Proboszczá Kátedrálnego Wileńskiego,

Tákże y Dyecezyi Zmuydzkiey:

Krótkim ogłoszone Kazániem,

w Kościele Kátedrálnym Wileńskim,

Od X. JERZEGO BARSZCZA Soc: J. AA. LL. y Fil: Dokt:

Roku od Słowá Przedwiecznego w ciele ludzkim każącego 1725.

W Drukarni Akademickiey Wileńskiey Soc: JESU.

25.777 I
BIBL. JAGELLONICAE
Hist. 4554.

Ná Stárowieczny Kleynot Jáśńie Wielmożnego Domu Ich-Mośćiow POŁUBINSKICH.

I.

Nowy wiek, z nowym látem Orzeł ominuje,
Gdyż Orle látá * Tobie Niebo deſtynuje.

II.

Záwſze twoy Orzeł bujał pod honorow Niebem,
Jáſnym wzrokiem w párágon idąc z ſámym Febem.
Więc od Niebá *dni święte*, maſz w tym lećie nowym,
A *Dni świetne*, wyſtárczą złotym Sáturnowym.

(*) *Orłowie do dwu ſet lat żyją podług Pliniuſzá.*

Wielmożny Nayprzewielebnieyſzy Mośći Dobrodzieju.

Z Nowym látem, nie ták idę, jáko lecę pod ſkrzydłá rozpoſtárte, ſtárowiecznego Orłá, Jáśnie Wielmożnego Domu y Oſoby W. M. M. Páná y Dobrodźieiá, ktory że teraz przy powtornych Prymicyách jákby też odmłodniáłego Kápłáná y Prałatá, onemi z wyroku Boſkiego, ogłaſza ſłowy:

renovabitur ut Aqvilæ Juventus tua. Pſ: 102. ℣. 5. *ná też ſáme wotá y moiá przypada apprekácya. Miáłá niegdyś tá Prześwietna Kátedrá ſwojego Práłatá, y oraz Infułata Gratianopolitáńſkiego, Jaśnie Wielmożnego Nayprzewielebnieyſzego MIKOŁAIA SŁVPSKIEGO, ktory jáko ſłáwny filar od pobożnośći, tey Kátedrálney Bázyliki, onę wſpierał ſzędźiwemi laty, y drugiemi przyozdobił Prymicyámi, ná wzor drogiego kleynotu. Miáło nie dawno ſwojego Neſtorá y Páſterzá Wielkie Xięſtwo Litewſkie, Jáśnie Wielmożnego Nayprzewielebnieyſzego KONSTANTYNA BRZOSTOWSKIEGO Biſkupá Wileńſkiego, ktory przy Koronácyi, Jáſnogorſkiego Obrázu w Polſzcze, Arcy-Kápłáńſkie ſwe látá, drugiemi chćiał ukoronowáć Prymicyámi. Idźieſz w ſtrzemię nigdy nie zeſzłego wbiegu potomnych czáſow, tego Strzemieniuſzá Chwalebnym áktem Prymicyálney Ofiáry, Wielmożny Nayprzewielebnieyſzy Práłaćie, okrąg roku jáko wieniec, od Nazareńſkiego*

pocży-

poczynáiący kwiátu nie zwiędła lat ſwoich zdobiąc pięknośćią. Nie máłą opływa poćiecha Nayprzewielebnieyſza Kápituła Wármińſka, iż ſwojemu Prałatowi y Proboſzczowi, przy Infule Suffrágánii támeczney będącemu, Jáśnie Wielmożnemu JMśći X. JANOWI KURDWANOWSKIEmu, Biſpupowi Márochieńſkiemu, drugich winſzowáć prymicyi, święte pozwoliły Niebá: Wywyſzſza y Litewſki pádoł, z cáłym ſwym Horyzontem, Imię tego, ktory ieſt Pater futuri ſæculi, iż Cię Wielmożny Dobrodźieju przy pryncypálney Preláturze Wileńſkiey y Zmuydzkiey Kátedry, prymicyálnym nkoronował áktem, do ktorego że y Mitrá przybędźie Páſterſka, wſzytkich ſą ná to wotá, ile gdy y Nayjáśnieyſzego KROLA P.N.M. Łáſká, y Jáśnie Wielmożnego Nayprzewielebnieyſzego KAROLA pzychylność, ten honor ku Tobie nákłoni, ábyś przy podeſzłym wieku nie inaczey ſię wſpierał, tylko Paſtorálē. A że nadźieie bywáją ják ná ledźie, nie da ſię onym potknąć, Jáśnie Wielmożnego Do-

mu

mu podkowa, Solea à Sole, *Jásność ći świetnych rokuje honorow, do których Orłá twojego przyzwyczájona zdawna zrzenicá,* ante fidem ſolis judiciumq; poli. *Maſz godło do Godnośći, od promieniſtego Imienia IEZVS, (przy którego cżći z prymicyálną ſtáwaſz Ofiárą) iż herbownemu Krzyżowi Twemu pożądánych doda świátel, ábyś nas Páſterſką objáśniał benedykcyą. Przy tey życzliwośći od cáłego Zakonu mojego, pod Imieniem JEZVS będącego, ſam ſię zniżam do ſtop Páńſkich.*

W. MMśći Dobrodźieja

Nayniſzſzy Sługá w Chryſtuśie
X. J. B. S. I.

KAZA-

KAZANIE PRYMICYALNE,
w dźień Nowego Látá 1725.
Conſummati ſunt dies. Lucæ 2do.
Spełniły ſię dni.

JUż dni Roku przeſzłego 1724. uſzły, upłynęły, ulećiáły: odbiegły nas dni náſze nie náſze, dni gońcá wiátronogiego przechodzące: *Dies mei velociores fuerunt curſore:* żali ſię Pácyent *S.Iob c.* 9.*v.*25. w obrotách Sferycznych Plánet, jáko ná ſzybkich kołách odjácháły czáſy, bá nie jednemu w prożnośćiách zniknęły chwile, *defecerunt in vanitate dies.*

dies. Psal: 77. v. 3tio. y też sáme chwile dymem okopcone zostáły, *defecerunt sicut fumus dies mei,* ubolewał Król y Prorok Dáwid Ps: 101. ℣. 4to. Dni z dymem ná wyćiśnienie łez gorzkich, dla utráty drogiego czásu *fleo damna dierum.* To by już poyść z zákwászonym czołem ná meláncholiczną kontemplácyą, myśląc z pokutującym Koronátem, Ps: 70. ℣. 6. *Cogitavi dies antiquos, & annos æternos in mente habui.* Już tu widzę, przy znikomych látách niewiekowáć: á choćby kto Mátuzalowe wieki tyśiączną pędźił miárą y rośćiągał; tá jednák długość skraca się, tá wielkość drobnieje, y ćieśni w máły dźionek, *facti sunt dies Mathusala:* mówi Pismo Boże Gen: 5. cap: ℣. 27. Nie ćieszą nas dni doczesne, bo w krótce przemijáją, *Consummati sunt dies.* Ale oto dźiś záwitał dźień nowey poćiechy, w nowym lećie, po stárych żalách, dzień wesoły po żałobnych

sáso-

fáſołách: wetuje bowiem nam te dni zeſzłe, nie zeſzłą Imienia ſwojego chwałą Zbáwićiel, *Vocatum eſt nomen ejus JESVS, poſtqvàm conſummati ſunt dies octo.* Wetują ſię dni ſpełnione, dniem pełnym rádośći, już od świętego roku w Chrześćiáńſkim świećie, gdy zá błogosłáwieńſtwem Naywyſzſzego Páſterzá BENEDYKTA XIII, záczął ſię w Rzymie *Annus Sanctus*: już od świetnego aktu prymicyálney ofiáry, záczynájącey ſię w lat pięćdześiąt chárákteru Kápłáńſkiego, w Oſobie Wielmożnego, Nayprzewielebnieyſzego Práłatá y Proboſzczá, w tey prześwietney Bázylice: które to lat pięćdźieśiąt, ná dźień dźiśieyſzy májące nowe láto, od tegoż dniá Imienia JEZUſowego, idą w komput dni onych piąćiudźieśiąt, o których mówi Duch Boży *Lev:* 23. V. 16. *Qvinqvaginta dies, & ſic offeretis Sacrificium novum Domino:* A te dni y látá, należą do błogosłáwieńſtwá w o-

kręgu roku, ktôrego ſię ſpodźiewał Koronat Izràélſki Dáwid, *Benedices coronæ anni benignitatis tuæ. Pſ: 64. v. 12.* Nie uſzłá y nam nádźieja podobney od Bogá łáſki *benedices coronæ anni*: Pobłogoſław święte Niebo, przy dniu dźiśieyſzym, naprzod Jáśnie Wielmożnemu Nayprzewielebnieyſzemu Páſterzowi náſzemu Károlowi, áby po zeſzłych przed dwiemá láty, dwu Páſterzách w krôtkim czáśie, nátężone w nas króćił żále, á prześwietną Diecezyą ſwoję, y nas wſzytkich, ze wſzytkiemi Stánámi, ják nay-dłuſzſzemi w czerſtwym ſwym zdrowiu ćieſzył láty: idąc w párágon z Swiętym Biſkupem Szkocyi Kentygiernem, który żył lat ſto ośmdźieśiąt pięć, á ná Páſterſkiey doſtoynośći, lat pułtoráſtá z górą zoſtáwał. Miał Nayjáśnieyſzy Królewic Polſki Károl, ſzczęśliwy ſobie rok 1625, gdy do Wrocłáwſkiey był proſzony Infuły, od támeczney

Prze-

Prześwietney Kápituły: Oto y Ciebie Jáśnie Wielmożny, Nayprzewielebnieyszy Nász Károlu, podobne szczęśćie we sto lat potyka, gdy cáłe duchowieństwo ná to wygląda, y wszytkie stany, áby swojego Pásterzá ják nayprędzey z serdecznym przywitáć áfektem, y błogosłáwieństwo sobie, wpierwiastkách roku otrzymáć mogły: *Benedices coronæ anni.* Pobłogosłáwisz dobrotliwy Boże, wszytkich wieków Oycze, w koronie roku tego drogim Kleynotom, y dniejącym perłom, Jaśnie Wielmożnym Infułatom, y Práłatom, tudźiesz wszytkim Stanom, y osobom, áby im szczęśliwe służyły látá: Pobłogosłáwisz y mnie Imieniem twoim JEZU, w tym przedśięwźięćiu, ábym przy dniu dźiśieyszym, dni dwojákie pokazał, *Vna dies facta est qvasi duo*, mòwi litera Boska *Eccl:* 46. ℣. 5*to.* Abym pokazał dni Swięte y świetne: dni święte z Boską chwałą, dla prymicyálney ofiáry Nay-

przewielebnieyſzego Práłatá: dni świetne, z wielką ſłáwą, dla godnośći jego Oſoby. O tym dáley pod háſłem miłośniká Imienia Jezuſowego, Swiętego Pátryárchy mego: Ad M. D. G.

Ná pokazánie przy dniu dźiśieyſzym dni świętych, z Boſką chwałą, dla prymicyálney ofiáry Nayprzew: Práłatá, używam onych ſłów Piſmá Bożego Lev: 23. V. 20. & 21. *Sacerdos cum Panibus primitiarum coram Domino, --- & vocabitis hunc diem celeberrimum & Sanctiſſimum.* Nie rozwodzę ſię z tą uſtáwą Boſką, o ſtárych ofiárách, to tylko przekładam; że jeżeli dla onych figurálnych obrządkow, názwiſko dniá było ták záwołáne, że go naychwalebnieyſzym, y Nayświętſzym głoſzono: á cóż mówić o rzetelnych ná Ołtarzu tájemnicách nowego teſtámentu? to pewna, że *vocabitis hunc diem celeberrimum & Sanctiſſimum.* Boſkiey to dźień chwały, od

nádánia

nádánia dźiś Nayśw: Imienia JEZUS, bo dla tegoż Imienia czći, roſkázuje Doktor Narodow *ad Philip: 2do, v.* 10. áby wſzelkie upadáło koláno, Niebieſkie, Ziemſkie, y podźiemne, *in nomine JESV omne genu flectatur*. Boſkiey to dźień chwały od tegoż Imienia, ábyśmy onemu ſercá náſze konſekrowáli, ná wzor S. Pátryárchy Antyocheńſkiego Ignácego Męczęniká, ktorego ſerce ná Męczeńſkim plácu wydárte, y ná częśći rozdźielone, Imię JEZUS ná każdey cząſtce reprezentowáło: (*Metaphrastes*:) ábyśmy mowię ſercu náſzemu onę dáwáli inſkrypcyą, ktora ſrebrnemi wyrázoná literámi byłá ná ſercu S. Kátárzyny Rákonizyi, *JESVS ſpes mea*, JEZUS nádźieją moją. Boſkiey to dzień chwały od tegoż Imienia JEZVS, ábyśmy nim y uſtá náſze, y języki pieczętowáli. Otrzymáłá Dźiewicá Chryſtuſowa Giertrudá S. w dzień nowego Roku ten reſpekt od Sámego Zbáwicielá, iż ná iey

wár-

wárgách złotym piſmem te ſłowá wyráżił: JEZVS JVSTVS: my podobno tey łáſki niegodni u Bogá, ále przedśię możemy mieć z áfektu to Imię JEZUS y w uśćiech, y ná języku, áby mowy náſze były od tąd bez nágány, bez przyſády w tym żyćiu, od tego Nowego roku. *Qvis eſt homo qui vult vitam, & diligit dies videre bonos?* Zádáje qweſtią Monárchá źiemſkiego Syonu Pſ: 33. v. 13. á ná to pytánie záraz támże odpowiádá: *prohibe lingvam tuã à malo, & labia tua ne loqvantur dolum.* Kto chce żyćie ſwoje do Boſkiey ſpoſobić chwały, y od tego Nowego roku dni ſwoje dobre oglądáć bez ſkázy złośći grzechowey; niechże ſwe uſtá pieczętuje y język Imieniem JEZUSOWYM, áby w mowie niewykraczał, á chytre ſłowá, y języczne zdrády, áby tám mieyſcá nie miáły, á ták dźień náſz káżdy będźie dźień dobry, z oſobliwą czćią dobrotliwego Bogá: *vocabitis hunc diem*

celeber-

celeberrimum. Trzebá y dni Swiętych w żyćiu náſzym, do teyże Boſkiey chwały, podług oney informácyi ukoronowánego Proroká, y áfektu jego do Bogá: Pſ: 75. v. 11. *Cogitatio hominis confitebitur tibi, & reliqviæ cogitationis diem feſtum agent tibi.* Zámyślaſz Chrześćiáńſki człowiecze o ſzczyrey ſpowiedźi, zámyślaſz przez ſzczerą pokutę o przejednániu z Bogiem? gdy te święte zámyſły wykonywaſz, gdy je do ſkutku y do końcá przywodźiſz; maſz w tym święto wielkie, bo święte poczynaſz żyćie, y święte mieć ſumnienie, *reliqviæ cogitationis diem feſtum agent tibi.* Tákowym odedniá dźiśieyſzego trybem, máją być dni żyćia Chrześćiáńſkiego, chwalebne, y święte, áby należáły do onego názwiſká, *vocabitis hunc diem celeberrimum & Sanctiſſimum.* Záwołány ten dzień od tych dwu przymiotow, że nas wiedźie do dni świętych z Boſką chwałą: głośny ieſt

tenże

tenże ſam dźień od prymicyálney ofiáry Twojey Nayprzewielebnieyſzy Práłaćie, dźień od chwały Boſkiey, dla Imienia dźiś JEZUSOWEGO. Jeſt zdánie Hugoná Kárdynałá *in c. 2. Apoc:* y oraz ſłáwnego w Swiątobliwośći Kártuzyaná Ludolfá á Saxonia *de vita Chriſti part: 1. cap: 10. de Circumciſione:* Iż ludźie práwowierni, jáko ná tym świećie od Chrztu świętego, przez CHRYSTUSA uſtáwionego, názywáją ſię Chrześćiánámi, ták w niebie od Imienia JEZUS będą názwáni Jezuitámi, *Sicut hic per gratiam baptiſmalem à Chriſto dicuntur Chriſtiani, ſic in cæleſti gloria, à JESV dicemur JESVITÆ.* Toć już y Nayjáśnieyſze Májeſtáty, y Purpury, y Infuły, y Prelátury, y Naywyżſze ſtany, będą w niebie pod názwiſkiem Imienia JEZUS? ták jeſt. Toć już y SS. Pátryárchowie ſwych Zakonow, pod Jezuſowym Imieniem, ſwych Bráći będą mieli? ták jeſt. Toć

już

już wſzytkich komput Błogoſłáwionych wſżelkiey kondycyi, będźie zgromádzeniem Jezuſowym? ták jeſt. O Wielkaż to chwałá práwowierney duſzy,y wielka poćiechá! nie dármoś ſię w tym Imieniu ták zákochał Ar-cy-godny Práłáćie, że y pierwſze prymi-cye w Roku 1675. y teraz drugie w tęż ſámę Uroczyſtość odpráwujeſz: piąćią ſwych li-ter to Imię JEZUS Twemu Honorowi Ká-płáńſkiemu ná doczekánie piąćiudzieśiąt lat w tym doſtojeńſtwie, ſzczęśliwą czyniło otu-chę: áby Ci znowu y ná drugie lat pięćdźieśiąt produkt żyćia toż Imię JEZUS ſpráwowáło; záchodźi w tym ápprekácya bez pochleb-ſtwá: wſzák S. Wiwencyuſz Kápłan żył lat ſto dwádźieśćiá? wſzák S. Sewerus Trájekteń-ſki żył lat trzy ſtá śiedmdźieśiąt y trzy? wſzák S. Alfarius Káweńſki żył lat ſto dwádźieśćiá? Tákowyż miał bieg żyćia S. Romuáld, S. Epifaniuſz Cypryiſki, S. Jan Reomàéńſki

 prze-

Przełożony. Záchodźi mówię ápprekácya: ábyś y trzećich doczekał prymicyi, w czym jest obligácya mojego Zakonu, pod Imieniem JEZUS będącego, błagáć tegoż Páná codźiennemi modlitwámi, żeś dlá chwały Boskiey, memu Zakonowi w Słonimskiey fundácyi Twoje mienie konsekrował. Dał się słyszeć dobrotliwy JEZUS, jáko pod skrzydłá swoje gotow káżdego przyjąć, ná wzór oney gospodárskiey ptaszyny *Math: 23. v. 37. Quemadmodùm gallina congregat pullos suos sub alas*, Tyś w rospostártym Orle Jáśnie Wielm: Domu POŁUBINSKICH *Aqvila grandis Magnarum alarum* (*Ezech*: 17. *v*. 3.) Przyjął pod swoję protekcyą fundusz Słonimski, ktory że przed tym był poniekąd ják ná ledźie, owoż herbowną y stárowieczną Podkową Twoją dobrze ugruntowány został, iż się nie pośliźnie, á krzyżem Jáśnie Wielmożney Rodowitośći Twojey, mileś u-

błogo-

błogosławił: Ani się tákowey dźiwuję łásce, boto wrodzona Jáśnie Wielmożnemu Imieniowi POŁUBINSKICH hołdowáć chwale Imienia JEZUSOWEGO; Oto y w Xięstwie Zmuydzkim, przy gránicách Pruskich ku Tylży, znáczne są Dobrodźieystwá tegoż Domu Jáśnie Wielmożnych POŁUBINSKICH mojemu Zakonowi świádczone, á to ná utrzymánie chwały Boskiey, y ná rozszerzenie wiáry świętey Kátolickiey, w zárázonych bezecną Luterią duszách, ná pozyskánie błędnych owiec do tey owczárni, którey jest Pásterzem od wiekow dźiśieyszy Nominat *vocatum est nomen ejus JESVS*. Y nie tylko dobroczynna ręká ku memu Zakonowi Jáśnie Wielmożnego Domu POŁUBINSKIBH, bierze się do czći JEZUSOWEGO Imienia, ále y swe Osoby ku teyże chwale konsekruje: Co widźieć ná godnym Kápłanie Jerzym Połubińskim, Przewielebnym

bnym teráz Rektorze Collegium Zodźiſkiego, który lub przy ſłábym zdrowiu, w erygowánym jednák świeżo Kośćiele, Honor Boſki ugruntował. Táka chwałá Boſka ma mieyſce przy chwalebnym dniu dźiśieyſzych Prymicyi: *Vocabitis hunc diem celeberrimum.* Są tu oraz y dni Swięte, *vocabitis hunc diem Sanctiſſimum.* Były pierwſze Prymicye Twoje pierwſzego dniá Styczniá, w Roku 1675, jákom námienił, w onym mowię czáśie, który pod názwiſkiem Roku Swiętego *Annus Sanctus*, ktorego to Roku jákby też prymicye we Mſzy były po cáłym świećie, gdy ku czći S. mojego Pátryárchy Ignácego, nowo złożona Mſza przez Jáśnie Wielmożnego Ambrożego Spinolę, Arcy-Biſkupá Hiſzpáleńſkiego, poczynájąca ſię od Nayświętſzego Imienia JEZUS, przez KLEMENSA X. pochwalona, zá inſtáncyą Kárdynałá Nitárdá, cáłego Chrześćiáńſtwá Duchowieńſtwu nákazá-

na. W tymże roku pierwszych Prymicyi Twojch Arcy-godny Kápłanie, KLEMES X. Kánonizował z wielkim nábożeństwem dziewiętnastu Męczennikow Gorkomieńskich, miedzy ktoremi było trzech Plebánow, y czwárty Kápłan świecki, dwu Premonstrátensow, jeden Káznodźieyskiego Zakonu, á jedynástu Seráfickiey reguły *de Observantia*, jáko názywamy Bernárdynow. W tymże roku Prymicyi Twoich, po wygnánych z Węgier bezecnych predykántách, przywrocone tám Duchowieństwo Kátolickie y Zakony, zá pobożnego Leopoldá Cesarzá, przez co wiárá S. y święte obyczáje tám kwitnąć poczęły. Ktoż tu z tákowych remonstrácyi dni świętych nieprzyzna y Chrześćiáństwu, y Duchowieństwu, y Zakonom, y Klasztorom, y Kośćiołom, y Ołtarzom, ktorego to roku, dźień pierwszy Prymicyom Twoim był poświęcony, Rokowáć

wáć trzebá, że y od dniá dźiśieyſzego, dni święte będą, już przez znieśienie profánujących Domy Boże herezyi, y odebránie im Kośćiołów Swiętych, które przed tym Zakonnośći práwowierney wydárły, jáko tego mamy początek w Toruniu, gdźie Kośćioł Mátki Bożey, y Klaſztor W W. OO. Bernardynom oddano y wrocono, niemáſz temu mieśiącá: Już przez ogłoſzenie do publiczney czći w Chrześćiáńſtwie Błogosłáwionych ſług Boſkich, y zá Swiętych uznánie przez Kánonizácyą od Oycá S, ktora częſtokroć bywa w Roku S, odpuſtow Rzymſkich. Da ſię to wſzytko widźieć od dniá dźiśieyſzego Prymicyálney Ofiáry Nayprzewielebneyſzego Prałatá *vocabitis hunc diem celeberrimum & Sanctiſſimum.*

Jeſzcze pokazáć należy dni świetne, z wielką słáwą dla Godnośći Oſoby Naypzewielebnieyſzego Prymicyántá. Ten który w niedoſtępney

pney zoſtáje jáſnośći, áby rozumnemu ſtworzeniu dał przyſtęp do śiebie, oświećił go wielkiemi od początku świátá luminarzámi: *Gen:* 1. *v.* 16. *Fecitq; DEVS duo luminaria magna, luminare majus ut præeſſet diei, luminare minus ut præeſſet nocti.* W Senśie miſtycznym, większy luminarz ſtoſuje się do władzy Kápłáńſkiey, podług mniemánia uczonego *Aelreda in Poly: ſacra: Luminare majus Sacerdotium, ut præſit diei, id eſt ſpiritualibus.* Objáśnia tu káżdego námieniony ſentyment, áby uważał, ják wielká jeſt ſłáwa Kápłáńſkiego chárákteru, że w porownániu onego, inne doſtojeńſtw świátłá drobnieją, *Luminare majus Sacerdotium.* Coż, kiedy do tego chárákteru, przyſtąpi Prelátúrá, Infułá, Páſtorał? áż tu *majus luminare ut præſit diei, id eſt ſpiritualibus.* Aż tu do innych mówić może, przy Doſtoynośći pierwſzey|ſwojey Prelátury ſłowy Pawłá S. 1. *ad Theſſa:* 4*to. v.* 4. *Vos filii*

lucis

lucis estis, & filii diei. Twoy to zászczyt y sláwá Nayprzewielebnieyszy Práłacie, stałeś się *majus luminare* w Dostoynośći Káplánskiey od lat piąćiudźieśiąt, *majus luminare Sacerdotium*. A przy Preláturze Twojey, to się weryfikuje, *ut præsit diei, id est spiritualibus*. Możesz mówić do wszytkich *in sorte Domini* w tey Prześwietney Bázylice zostájących námienione słowá Páwłá S. *Vos filii lucis estis, & filii diei.* Synowie, bo jeszcze tych lat nie máją, ktoremi Cię łáská Boska nádáłá. *Filii lucis*, bo káżdy z nich reguluje swe życie onemi słowy Zbáwićielá *Matth*: 5to *v*. 16. *Luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum qui in cælis est.* Synámi dniá *filii diei*, bo záprawidło máją one słowá Prawdy przedwieczney *Ioan*: 11. *v*. 9. *Si quis ambulaverit in die, non offendit.* Wynikáją te świetne przestrogi jáko promienie z luminarzá Twey Osoby Nayprzew:

Prá

Práłaćie ná pokazánie dni świetnych káżdemu: *Luminare majus Sacerdotium, ut præsit diei, ideſt ſpiritualibus.* Jáśnieyże jeſzcze w dálſze dni y látá fortunnym żyćiem, z tey ſwojey Prelátury poſtępując do Infuły! Zájáśniał niegdyś Jáśnie Wielmożny Nayprzewielebnieyſzy ANDRZEY OPALINSKI zá ZYGMUNTA III. z Proboſzczá Płockiego, Infułą Poznáńſką, zájáśniał z Proboſzczá Trockiego Infułą Zmuydzką, Jáśnie Wielmożny Nayprzewielebn: JERZY TYSZKIEWICZ zá WŁADYSŁAWA IV. á potym Infułą Wileńſką zá JANA KAZIMIERZA. Zájáśniał tákże z Proboſzczá Trockiego Jáśnie Wielm: Nayprzewieleb: KONSTANTYN BRZOSTOWSKI Infułą Smoleńſką, á w krôtce po tym Wileńſką, zá JANA III. Zájáśniał z Proboſzczá Płockiego, Jáśnie Wielm: Nayprzewieleb: ANDRZEY STANISŁAW ZAŁUSKI Infułą Płocką

zá Nayjáśnieyſzego AUGUSTA Wtorego, ſzczęśliwie nam pánuiącego; może to ſzczęście potkáć, że y Ciebie jáko pierwſzego y godnego Prałatá, będźiemy witáć zá Inſułatá. Sławny mojego Zakonu w Collegium Neápolitáńſkim Profeſſor, y S. Th: Doctor, názwány Dominicus Viva, dáiąc mądre pod czás S. roku. 1700. o Odpuſtách rezolucye, gdy też ſáme queſtie za wolą teráźnieyſzego Oyca S. BENEDYKTA XIII. á ná ten czás S. Kośćiołá Rzymſkiego Kárdynałá, y Arcybiſkupá Benewentáńſkiego, podał do druku, Jego Xiążęcey Oſobie ofiáruiąc, y w przedmowie wywodząc pochwały tegoż Domu, już od SS. Męczennikow y Wyznawcow z tey familii URSYNOW będących, licząc ich ośmnaſtu; już od Honorow, y Dostojeńſtw, iż z tey Rodowitośći wyſzło cztérech Papieżów, STEFAN trzeći, roku 752. PAWEŁ pierwſzy brát rodzony Stefaná

roku

roku 757. CELESTYN trzeći roku 1191. MIKOŁAY trzeći roku 1277. Kárdynałow czterdźiestu, skolligowánych pokrewieństwem temuż Imieniowi, Cesárzow y Królow dwunastu; Już od hoyności ná moy Zakon *minimæ Societatis JESV*, iż dwákroć sto tyśięcy czerwonych złotych ten Dom Jáśnie Oświeconych URSYNOW ná fundácye ofiárował, y sam teráźnieyszy Oćiec S. będąc jeszcze Kárdynałem y Arcybiskupem, zruinowáne w Benewenćie Collegium náśze trzęśieniem żiemie, hoyną dobroczynnośćią wystáwił. Te pochwały námieniony Autor życzliwym przyozdobił wyrokiem, y nieomylnym stał się Prorokiem: *Te, qui nunc libros de anni S. jubilæo privatis auspiciis ad publicam utilitatem foro committi imperas, post qvinque lustra Pontificiâ Authoritate diploma de Anno S. indicendo promulgaturum.* Godło tákowego zdánia czyniło sámo Imię, *VIN-*

CENTIVS MARIA VRSINVS DOMINICANVS: przeſtáwionemi z námienionych słów literámi: *Vir mirus ſcando in Vaticanum ſine niſu.* Wywyſzſzony zátym ná Triregnum Papieſkie, chćiał go mieć teráźnieyſzey Jeśieni w Rzymie, y te do niego rzekł słowá: *Tu mihi Pater Viva prædixiſti Pontificatum, & ecce jam eſt verificatum.* Podobne vota względem Doſtoynośći Infułatow ſą y do Twojey Oſoby Nayprzewielebn: Práłaćie, ábyś mogł ſwego czáſu mòwić w rękompenſę życzliwych áfektow, *prædixiſtis mihi Epiſcopatum, & ecce jam eſt verificatum*, áby tym ſámym dni świetne były z wielką słáwą dla Godnośći Oſoby Twojey, *Luminare majus ut præſit diei, id eſt ſpiritualibus:* Swietne dni, bo złotem świecące, niegdyś liczył dni y mieśiące Jákub Kokterius Doktor Medycyny, ná dworze jedenaſtego Ludwiká Królа Fráncuſkiego, roku 1483. zá świadectwem Kõmi

niuſzá

niuſzá y Spondáná, ktory áby zá ſtárá nię tego medyká mogł ſobie przećiągnąć dni żyćia; dawał ná káżdy mieśiąc onemu lekárzowi dźieśięć tyśięcy czerwonych złotych, z kąd przez jeden rok, ten Doktor pozyſkał ſto dwádzieśćia tyśięcy tey monety. Rok to był bogáty onemu medykowi, ále podobno ubogi w cnotę: dni były świetne od ták wielkiey ſummy złotá, ále oraz y ćiemne, jeśli te ſkárby w ćiemne poſzły lochy, *Divitias nigrantibus abdidit antris, & tenebris damnavit opes. Claud:* Jeśli w ſkępſtwie ſwoim ten medyk żáłował mendykowi. Nie ma z tąd przywáry J. Wielmożnych Rodowitośc POŁUBINSKICH: świetna ich hoyność ku Bogu, przez J. W. Konſtántego POŁUBINSKIEGO, wprzody Káſztelaná Mśćiſłáwſkiego, á po tym Wojewodę Párnáwſkiego, ktory fundował Klaſztor y Kośćioł murowány WW. OO. Dominikánom w Dereczynie. Swietna hoy-

hoynośc przez J. W. ALEXANDRA HILAREGO POŁUBINSKIEGO, Wielkiego Márſzáłká W. X. L. ktòrego koſztem Kośćioł z muru W. O.O. Bernárdynom w Hłuſku, Káplicá murowána w Dereczynie, Kośćioł Fárny w Cimkowiczách, Ołtarz wſpániáły w Zurowicách W. OO. Bazylianow, ná cześć Mátki Boſkiey, Ołtarz w Wilnie, w Kośćiele S. Duchá W. OO. Dominikánow S. Roży wyſtáwiony. Przy pobożnośći hoyney tey Fámilii, y hoynośći pobożney, jáśnieje rycerſkie męſtwo, y dźielnośc potomnym wiekom, w wálecznych bojownikách, już przez námienionego ALEXANDRA POŁUBINSKIEGO, jáko Pułkowniká Odważnego J. K. M. już przez LOCHWINA, ábo LEONA POŁUBINSKIEGO, wielce ſławnego w Woyſku Ceſárſkim Károlá piątego, już przez ALEXANDRA IWANOWICZA POŁUBINSKIEGO

GO

GO, Káſztelaná Nowogrodzkiego, ktòry máiąc kommendę nád Woyſkiem Litewſkim przez lat kilká roku 1566. bárzo ſzczęśliwie Inflánt brónił, y nieprzyjaćielſkie woyſká grómił: Swietne to męſtwo, od wyiſkrzonych bułátow, świetne y od zkolligowáney Rodowitośći, w Jáśnie Oświeconym, Jáśnie Wielmożnym Pokrewieńſtwie TYSZKIEWICZOW, RADZIWIŁŁOW, SAPIEHOW, POTOCKICH, LUBOMIRSKICH, JABŁONOWSKICH, WISNIOWIECKICH, CZARTORYSKICH, OGINSKICH, PANCERZYNSKICH, DONHOFFOW, SIENIAWSKICH, OSSOLINSKICH, SANGUSZKOW, CZETWERTYNSKICH, WOŁŁOWICZOW, WOŁODKOWICZOW, KRASINSKICH, POCIEJOW, PACOW, BRZOSTOWSKICH, PLATEROW, WOYNOW, TYZENHAUZOW, SO-

KO-

KOLINSKICH, WYHOWSKICH, GOSIEWSKICH, MASSALSKICH, SADOWSKICH, KRYSZPINOW, SZEMIOTOW, PAKOSZOW, ZAWISZOW, NOWOSIELSKICH, LESZCZYNSKICH, NARAMOWSKICH, FRĄCKIEWICZOW, KOPCIOW, MLECZKOW, CIECHANOWIECKICH, DUNINOW, GRUDZINSKICH, GŁUSZYNSKICH, JUDYCKICH, SININSKICH, SZWEYKOWSKICH, SCIPIONOW, CHRAPOWICKICH, RUDOMINOW, BIAŁŁOZOROW, CHALECKICH, PRZĘCŁAWSKICH, KORSAKOW, BUŁHAKOW, ZIENKOWICZOW, ZENOWICZOW, BYKOWSKICH, OLĘDZKICH, KOMAROW, BORATYNSKICH, UNICHOWSKICH, PODBERESKICH, BILLEWICZOW, JUNDZIŁOW, KNIAZIOW TRUBECKICH, y innych. Swiet-

na

ná od pierwiaſtek ſwoich Tá Fámilia przez W igundá Syná Olgierdá Xiążęćiá y Monárchy Litewſkiego, á Rodzonego Brátá JAGIEŁŁY Krolá Polſkiego, od ktòrego ten Dom Jáśnie Wielmoż: POŁUBINSKICH wźiął ſwoy początek, y tytuł Xiążąt ná Łubnie. Wſzytká tá nátężona jáſność dźień powtórnych Twoich oświeca Prymicyi, ſłáwę Godnośći Twojey remonſtrując. Dość miałeś honoru z poćiechą niemáłą Jáśnie W. Rodźicow Twoich, J. W. DYMITRA POŁUBINSKIEGO Wojewody Nowogrodzkiego, y J. W. PETRONILLI z TYSZKIEWICZOW, Káſztelanki Smoleńſkiey, Wojewodźiny Nowogrodzkiey Dobrodźieyki Mátki Twojey, przy pierwſzey niegdyś Twey Ofierze, gdyś zá ich błogoſłáwieńſtwem, Kápłáńſką uczczony doſtoynośćią, á zgromádzonym ná ákt Prymicyi Twoich w Słonimie; nowes dał wſzytkim Bło-

gosławieństwo nowy Kápłan. Wyleciałeś potym Orłá Herbownego trybem z Oyczystego gniazdá w cudze kráje; zwiedźiłeś śiedmiogòrne Miásto, swą sławą gòrując, y PIOTROWYM Imieniem, do Piotrowey zmierzając opoki. Powróciłeś szczęśliwie w Oyczyste gránice, wszytkich pozyskując áffekty ku sobie, osobliwie J. W. JANA KAZIMIERZA SAPIEHY Wojewody Wileńskiego, y Wielkiego Hetmáná W. X. L. tudzież y sámey Jásnie Wielmożney z Komesow de WALDSTEYN ANTONII SYBILLI SAPIEZYNY Wojewodźiny Wileńskiey: Strzałá Jaśnie Wielmożnego Domu SAPIEHOW lotem Orłá Twego idąc wysoko, górującą sławę Twey Godnośći znáczyłá: Lwy Herbowne J. W. Imienia de WALDSTEYN, dźielne Twe śiły, y nieustrászone serce, jáko ná pierwszego przystoi Práłatá, ná obronę Kośćiołá Swiętego poká-

zują.

zują. A dwoy-głowny Tego Domu Orzeł, o głowney Twego Orłá chwale obmyśla. Przy tákich znákách dość znáczna świetność, dość świetna zacność Osoby y Godności Twojey, dniem niezgásłym wielkiey sławy potomnym wiekom jáśnieć będźie, *luminare majus Sacerdotium, ut præsit diei.*

Iużem pokazał dni Swięte y świetne od dźiśieyszego aktu prymicyálney Ofiáry Wielmożnego Nayprzewielebnieyszego Práłatá. Nam tylko to uważyć y przypomnieć należy, iż w dźień nowego látá májąc widzenie Zbáwicielá S. dźiewicá Mechtyldá, gdy prośiłá o błogosłáwieństwo ná roku onego początek; z temi słowy dał śię słyszeć Zbáwiciel: *Ego sum ille, de quo scriptum est: Anni tui non deficient. Ad Hebr:* 1. *cap:* *v.* 12. Ode-dniá JEZUSOWEGO látá Páńskie, látá jego nieustájące; A násze látá, násze dni, násze mieśiące, o jáko niespodźiáńie ustáją! *deficiunt,*

rwą ſię, giną, przemijáją! *Horat: Truditur dies die, novæq; pergunt interire lunæ.* Mieśiące náſze jednym ná nowiu z oſtátnią kwádrą, drugim w pełni ſpełnione, od śmiertelnych cieni pokázują zácmienie! Dni náſze przy jáſnolitey zorzy, y wſchodźie, o prętkim záchodźie znáć dáją życia! Zegáry godźin náſzych, przy obrotnych ſwych kołkách, y ſkázujących indexách, ták nas záwodzą, że niewiemy dniá, áni godźiny, jáko ogłaſza Słowo przedwieczne: *Neſcitis diem, neq; horam! Mat: 25. v. 13.* Czáſy náſze z ſkrzydláſtą klepſydrą, y koſą: tąż wywecowáną koſą, kwitnące nam látá podćináją: *flores apparuerunt in terra noſtra, tempus putationis advenit: Cant: 2. cap: 12.* Tey klepſydry piaſkiem mogiły nam ſypią, y ow popielec wſpomináją: *in pulverem reverteris!* Skrzydłámi klepſydry nas opierzonych, ku śmiertelnemu nioſą, y ſpuſzczają dołowi. Tákeśmy w czáſách ná-

ſzych

ſzych nie trwáli, iż nie jednemu ubolewáć przychodźi z rozrzewnionym Prorokiem: *defecit vita mea in dolore, & anni mei in gemitibus ps*: 30. *v.* 11. A kiedy jeſzcze ten defekt lat náſzych, ten defekt życia náſzego, będźie z trábálnemi exceſſámi przed Bogiem, kiedy to látá ták uſtáją zgonionemu w niepráwośćiách człowiekowi, iż do ſzczerey pokuty do ſzczerey ſpowiedźi y żalu zá grzechy, do pojednánia ſię z Bogiem, odrobiny chwili nie pozwolą ſámeż niecnoty; ach tu już nie powetowána ſzkodá, cáłą wiecznośćią nieopłákána zá te doczeſne momentá! O niechże nam ták nie uſtáją látá, ábyśmy zoſtawáli w złych nałogách, y zágęſzczonych niepráwośćiách: nieuſtawaymy y ſámi w popráwie defekow náſzych, nieuſtawaymy w dobrym żyćiu, w świętych zámyſłách do ſkutku one przywodząc. Pobłogoſławiſz nam w tey mierze dobrotliwy JEZU, którego látá

nie uſtáją, *de quo ſcriptum eſt, anni Tui non deficient.* Pobłogoſłáwiſz y Nayprzewielebnieyſzy Práłacie, gdy przy tey, Prymicyálney Ofierze Twojey do wſzytkich rzeczeſz: *Benedicat vos Omnipotens DEUS, Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus!*

Z czego Bogu w Troycy S.
Jedynemu, niech będźie
Cześć y Chwałá
Amen.

JAGELLONICAE